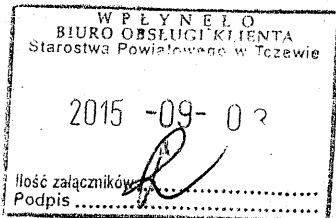

WOJEWODA POMORSKI

Gdańsk, dnia 12 sierpnia 2015 r.

PS-VI.431.4.2015

Pani
Elżbieta Protasiuk
Dyrektor
Centrum Administracyjnego
Placówek
Opiekuńczo-Wychowawczych
w Tczewie

Sprawozdanie z kontroli w trybie uproszczonym

Jednostka kontrolowana:

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego o nazwie „Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Narkowach” przy ul. Tczewskiej 21, zwana dalej „Placówką”.

Placówka prowadzona jest na podstawie zezwolenia Wojewody Pomorskiego, udzielonego decyzją z dnia 14 sierpnia 2012 r., znak PS-VI.9423.37.2012.

Obsługę ekonomiczno-administracyjną i organizacyjną zapewnia Placówce Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 6, zwane dalej „Centrum Administracyjnym”. Centrum Administracyjne kieruje dyrektor, który jest jednocześnie dyrektorem Placówki.

Kontrolę przeprowadzono w obecności:

Pani Stelli Janczyńskiej – zastępującej dyrektora Centrum Administracyjnego na podstawie upoważnienia stałego nr 08/2015 na okres zastępstwa za dyrektora CAPO-W od 04.05.2015 do 31.05.2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r. (akta kontroli str. 5) oraz koordynatora Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący w składzie:

- 1) Karolina Jarzębińska - starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku – kierujący zespołem kontrolującym, na podstawie upoważnienia Nr PS-I.0030. 81.2015 z dnia 29 kwietnia 2015 r.
- 2) Elżbieta Żynda – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, na podstawie upoważnienia Nr PS-I.0030.82.2015 z dnia 29 kwietnia 2015 r.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Art. 122 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 332).

Kontrolę prowadzono: w okresie od dnia 5 maja 2015 r. do dnia 22 maja 2015 r., w siedzibie jednostki kontrolowanej w dniach: 5, 11 i 12 maja 2015 r.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli

Zakres kontroli:

Zapewnienie wychowankom „Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach” standardów opieki i wychowania określonych w art. 93 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli. Kontrolę przeprowadzono w związku z informacjami zawartymi w piśmie Rzecznika Praw Dziecka, znak sprawy ZEW.441.660.2015.AS

Kontrolą objęto następujące zagadnienia:

- organizacja Placówki;
- zapewnienie dzieciom opieki i wychowania;
- zaspokojenie niezbędnych potrzeb dzieci;
- prawa dziecka w Placówce;
- metody i formy pracy z dziećmi w Placówce.

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie:

- dokumentów obowiązujących w Placówce;
- dokumentacji indywidualnej dziecka;
- rozmów z p. Stellą Janczyńską, zastępującą dyrektora Placówki;
- rozmów z koordynatorem Placówki;
- rozmów z wychowawcami Placówki;
- rozmów z wychowankami Placówki;
- protokołu przyjęcia ustnych wyjaśnień;
- protokołu oględzin;
- pisemnych oświadczeń złożonych przez psychologa Placówki;
- wykazów i zestawień sporządzonych przez dyrektora Placówki, koordynatora Placówki i pracowników Centrum Administracyjnego;
- obserwacji.

USTALENIA KONTROLI

1. Organizacja Placówki

Zgodnie z decyzją Wojewody Pomorskiego, z dnia 14 sierpnia 2012 r., zezwalającą Powiatowi Tczewskiemu na prowadzenie placówki opiekuńczo-wychowawczej, kontrolowana Placówka jest placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego i posiada 14 miejsc.

Placówką kieruje dyrektor, który kieruje jednocześnie Centrum Administracyjnym oraz pozostałymi dwoma placówkami, funkcjonującymi w strukturach ww. Centrum Administracyjnego, tj. Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Tczewie przy ul. Kopernika 1/3B oraz Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą w Tczewie przy ul. Wojska Polskiego 6. Od dnia 1 września 2011 r. zarówno Centrum Administracyjnym, jak i Placówką, kieruje p. Katarzyna Ellert zgodnie z uchwałą Nr 33/130/2011 Zarządu Powiatu Tczewskiego z dnia 18 sierpnia

2011 r. w sprawie zatrudnienia dyrektora Domu Dziecka w Tczewie oraz pismem Starosty Tczewskiego OR.B.14.2012 z dnia 30 maja 2012 r. w związku z uchwałą Nr XXIII/140/12 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie przekształcenia Domu Dziecka w Tczewie z Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie. (akta kontroli str. 9-16). W toku kontroli ustalono, że p. Ellert z dniem 31 maja 2015 r. rozwiązuje umowę o pracę (akta kontroli str. 6-8). W trakcie prowadzenia czynności kontrolnych p. Ellert przebywała na urlopie wypoczynkowym. Zgodnie z upoważnieniem stałym nr 08/2015 na okres zastępstwa za dyrektora CAPO-W od 04.05.2015 do 31.05.2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r. p. Ellert upoważniła p. Stellę Janczyńską do reprezentowania Centrum Administracyjnego przed organami kontroli. (akta kontroli str. 5).

W myśl art. 97 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku zapewnienia wspólnej obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej placówkom opiekuńczo-wychowawczym, placówką kieruje dyrektor przy pomocy wyznaczonego wychowawcy. W okresie objętym kontrolą, od 1 stycznia 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r., funkcję koordynatora pełnił
1 września 2014 r. do dnia kontroli,
(akta kontroli str. 18-19).

W Placówce do opieki nad dziećmi i wychowania zatrudnionych jest sześciu wychowawców, w tym jeden pełniący funkcję koordynatora, oraz opiekunka, zajmująca się pracami domowymi i gospodarskimi, w tym przygotowywaniem obiadów i utrzymaniem czystości w domu (akta kontroli str. 18-19). Do dyspozycji wszystkich placówek w strukturze Centrum Administracyjnego jest również psycholog i pedagog.

W okresie objętym kontrolą w Placówce łącznie przebywało 17 wychowanków, z tego jedna wychowanka została przeniesiona do innej placówki w strukturze Centrum Administracyjnego (akta kontroli str. 33-38). Jedna wychowanka usamodzielniała się. Jedna wychowanka wróciła do domu rodzinnego. Dwóch wychowanków z dniem uzyskania pełnoletności zostało skreślonych z listy wychowanków Placówki.

W trakcie kontroli w Placówce umieszczonych było dwanaścioro wychowanków, z tego jeden wychowanek przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. W Placówce przebywają dzieci w przedziale wiekowym 14-21 lat, w tym: 3 czternastolatków, 2 piętnastolatków, 4 szesnastolatków, 2 siedemnastolatków i dwudziestojednolatek (akta kontroli str. 33-38).

W Centrum Administracyjnym prowadzona jest ewidencja dzieci łącznie dla wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących w strukturze ww. Centrum Administracyjnego (akta kontroli str. 307-308). Jest to niezgodne z § 17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), w myśl którego w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi się ewidencję dzieci. Należy zatem prowadzić ewidencję osobno dla każdej Placówki obsługiwanej przez Centrum Administracyjne.

2. Zapewnienie dzieciom całodobowej opieki i wychowania

Placówka mieści się w domu piętrowym podpiwniczonym. W Placówce znajdują się 4 pokoje wychowanków, 2 trzyosobowe i 2 czteroosobowe, 2 łazienki, kuchnia z jadalnią, pokój wypoczynku oraz pokój wychowawców (akta kontroli str. 247-248).

Placówka zapewnia wychowankom standardy określone w § 18 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Całodobową opiekę i wychowanie zapewnia wychowankom sześciu wychowawców (akta kontroli str. 20-21). W okresie od stycznia 2014 r. do dnia zakończenia kontroli, tj. 22 maja

2015 r., opiekę i wychowanie łącznie zapewniało 8 wychowawców, w tym wychowawcy przeniesieni z innych placówek funkcjonujących w strukturze Centrum Administracyjnego (akta kontroli str.18-23).

W okresie objętym kontrolą w Placówce nastąpiła zmiana koordynatora. Do dnia 31 sierpnia 2014 r. rolę koordynatora pełnił [imię] Z dniem 1 września 2014 r. koordynatorem Placówki został, [imię] wychowawca przeniesiony z innej placówki funkcjonującej w strukturach Centrum Administracyjnego. Od 1 września 2014 r. [imię] pełni w Placówce rolę wychowawcy. W trakcie czynności kontrolnych, od dnia 6 maja 2015 r., wychowawca Placówki, na własny wniosek (akta kontroli str. 227-229), została przeniesiona, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, do innej placówki funkcjonującej w strukturach Centrum Administracyjnego oraz od dnia 8 maja 2015 r. [imię] przebywająca od 17 marca 2014 r. do 6 maja 2015 r. na urlopie wypoczynkowym, zwolnieniu lekarskim i urlopie macierzyńskim, również została przeniesiona, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące, do innej placówki w strukturach Centrum Administracyjnego (akta kontroli str. 18-23). Do Placówki w Narkowach przeniesiono natomiast [imię] wychowawcę placówki z Tczewa, również na okres nie dłuższy niż 3 miesiące.

Sytuacje przenoszenia wychowawców pomiędzy Placówkami uznano za niewłaściwe. Rotacja wychowawców nie sprzyja budowaniu relacji pomiędzy wychowankiem i wychowawcą oraz nie służy zabezpieczeniu wszystkich potrzeb dziecka. Placówka powinna zapewnić dziecku stabilne środowisko wychowawcze. Wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, w miarę możliwości, nie powinien być zmieniany. Każdy wychowanek powinien mieć wychowawcę, który będzie od początku do końca odpowiadał za niego. Ciągła zmiana wychowawców nie zapewnia dzieciom poczucia bezpieczeństwa i przynależności.

W toku kontroli ustalono, że za układanie grafików pracy wychowawców jest odpowiedzialny koordynator Placówki. Zgodnie z grafikami pracy wychowawców, przedstawionymi kontrolującym za okres od 3 marca do 23 marca 2014 r. i od 31 marca do 6 kwietnia 2014 r. w trakcie 10 dni roboczych żaden wychowawca nie pełnił dyżuru w godzinach 8-10, tj. w dniach 3, 7, 14, 17, 19, 21 i 31 marca oraz 1, 2 i 4 kwietnia 2014 r. (akta kontroli str. 41-44). Sytuacja taka jest niedopuszczalna i nigdy nie powinna mieć miejsca. Placówka opiekuńczo-wychowawcza jest instytucją zapewniającą dziecku całodobową opiekę i wychowanie zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z analizy ww. grafików oraz grafików pracy wychowawców za okres od 1 lutego do 30 kwietnia 2015 r. wynika, że w godzinach 20-8 opiekę wychowankom zapewnia jeden wychowawca, co jest zgodne z § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Natomiast w godzinach 8-20 opieka zapewniana jest przez jednego, dwóch lub trzech wychowawców.

W weekendy i dni wolne od nauki dyżury pełnione są w godzinach 8-20 i 20-8 przez jednego wychowawcę.

Na podstawie przedstawionych kontrolującym grafików za rok 2015 trudno było ustalić stan faktyczny zapewniania opieki i wychowania w dni robocze, z uwagi na przedstawienie 6 różnych grafików pracy opiekuńczo-wychowawczej w Narkowach za miesiąc luty 2015 r., 3 różnych grafików pracy opiekuńczo-wychowawczej w Narkowach za miesiąc marzec 2015 r. i 1 korektę grafiku za miesiąc marzec 2015 r. oraz 3 różnych grafików pracy opiekuńczo-wychowawczej w Narkowach za miesiąc kwiecień 2015 r. (akta kontroli str. 45-57).

Przedstawiona organizacja pracy nie zawsze w pełni zabezpiecza możliwość prowadzenia indywidualnej i grupowej pracy z dzieckiem. Organizacja czasu pracy wychowawców powinna być dostosowana do potrzeb dzieci i wynikać z rytmu życia Placówki.

3. Zaspokojenie niezbędnych potrzeb dzieci

Wyżywienie

Placówka zapewnia wychowankom wyżywienie w postaci śniadania, obiadu, podwieczorku i kolacji. W dni robocze obiady przygotowuje opiekunka. Dzieci pomagają w przygotowaniu obiadów np. poprzez obieranie warzyw. Zdaniem dzieci obiady są smaczne, a porcje są wystarczające. W weekendy obiady przygotowywane są wspólnie przez wychowawcę i dzieci. (akta kontroli str. 304-305). W Placówce funkcjonują jadłospisy przygotowywane na 10 dni. Z analizy jadłospisów za miesiąc marzec 2014 r. oraz luty, marzec i kwiecień 2015 r. wynika, że posiłki w Placówce są zróżnicowane i odpowiednio zbilansowane. (akta kontroli str. 60-87).

Jedna z osób pracujących z dziećmi twierdzi, że wychowankowie mają dostęp do jedzenia tylko w określonych godzinach, posiłki są wydzielane oraz spóźniający się do Placówki wychowankowie są karani, w ten sposób, że nie otrzymują kolacji (akta kontroli str. 270-272).

Z wyjaśnień innej osoby pracującej z dziećmi wynika, że wychowankowie dostęp do wyżywienia między posiłkami mają za zgodą wychowawcy (akta kontroli str. 252-256).

Z analizy informacji zapisywanych z zeszycie służącym do wymiany informacji pomiędzy wychowawcami wynika, że w Placówce może dochodzić do sytuacji wydzielania i ograniczania dostępu do żywności wychowankom (akta kontroli str. 231-246)

Brak ciągłego dostępu do wyżywienia jest niezgodny z § 18 ust. 1 ust. 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, w myśl którego dziecku umieszczonemu w Placówce opiekuńczo-wychowawczej zapewnia się dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów.

Zaspokojenie niezbędnych potrzeb dzieci, w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych i społecznych

Potrzeby społeczne zapewniane są wychowankom poprzez relacje nawiązywane z innymi wychowankami i wychowawcami, a także poprzez kontakty z innymi osobami poza Placówką, np. w szkole.

Potrzeby emocjonalne zaspokajane są też przez kontakty z najbliższą rodziną, rodzicami i rodzeństwem. Potrzeby emocjonalne i społeczne wychowanków Placówka zaspokaja poprzez rozmowy z bliską dziecku osobą, wychowawcą bezpośrednio kierującym procesem wychowawczym dziecka i zajmującym się sprawami danego dziecka lub innym wybranym przez wychowanka wychowawcą do rozmowy.

Zaspokajanie potrzeb emocjonalnych ma miejsce też w relacjach z rodzeństwem i rówieśnikami, zarówno w Placówce, jak i poza nią oraz poprzez kontakty z rodzicami lub dalszą rodziną.

Wychowankowie pomiędzy sobą nawiązują relacje, które zaspokajają ich potrzeby społeczne.

W opinii wychowanków wychowawcy zbyt mało z nimi rozmawiają. Wychowankowie zyczyliby sobie by indywidualnych rozmów było więcej.

Zapewnienie wychowankom działań terapeutycznych, specjalistycznych

Do dyspozycji Placówki pozostaje psycholog i pedagog.

Zgodnie z zestawieniem przygotowanym przez koordynatora Placówki sześcioro wychowanków bierze udział w zajęciach dodatkowych organizowanych przez gimnazjum w Subkowach oraz Gminny Ośrodek Kultury w Subkowach. Czworo wychowanków Placówki

uczestniczy w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych, czworo wychowanków w zajęciach dodatkowych i wyrównawczych, dwoje wychowanków w kółku muzycznym, jeden wychowanek w kółku teatralnym oraz dwóch wychowanków gra w piłkę nożną w drużynie "Orzeł Subkowy". Dodatkowo wszyscy chętni wychowankowie mogą korzystać z hali sportowej raz w tygodniu. (akta kontroli str. 39-40).

4. Prawa dziecka w Placówce

Prawa i obowiązki wychowanków Placówki reguluje obowiązujący „Kodeks wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej”. Kodeks został podpisany dnia 5 września 2014 r. przez wychowawcę i 14 wychowanków.

Dokument składa się z 5 części: prawa wychowanka, obowiązki wychowanka, nagrody, konsekwencje i postanowienia końcowe (akta kontroli str. 127-129).

Zgodnie z kodeksem wychowankowie mogą otrzymać nagrody za osiągnięcie dobrych wyników w nauce, wzorowe zachowanie na terenie domu i poza nim, podejmowanie samodzielnie prac na rzecz domu i grupy oraz udzielanie pomocy młodszym i słabszym.

W kodeksie, w katalogu nagród wymienia się m. in.: „pochwałę wychowawcy wobec grupy”, „pochwałę dyrektora wobec wszystkich wychowanków zamieszkujących w placówce” czy „nagrodę rzeczową, upominek”.

W trakcie czynności kontrolnych zespół inspektorów ustalił, że w Placówce zapis ten nie jest realizowany, ponieważ wychowankowie nie otrzymują ani nagród ani pochwał (akta kontroli str. 304-305). Jedynym wychowawcą, który nagradza wychowanków jest

wyróżnia wychowanków zarówno poprzez pochwały, jak i nagrody materialne, tj. bon do drogerii czy wspólny wyjazd na mecz ligowy za dobre wyniki w nauce. (akta kontroli str. 252-256, 304-305).

Zgodnie z „Kodeksem wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej” konsekwencją za ucieczkę z placówki lub kradzież jest nagana dyrektora lub wychowawcy w obecności wszystkich wychowanków. Udzielanie nagany na forum grupy nosi znamiona poniżającego traktowania wychowanków, co nie wpisuje się w wychowanie w duchu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W myśl art. 4 pkt 9 ww. ustawy dziecko ma prawo do ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem.

W toku kontroli ustalono, że oprócz konsekwencji opisanych w kodeksie w Placówce stosowane są również inne konsekwencje, takie jak:

- 1) finansowa odpowiedzialność zbiorowa za niedopałki papierosów znalezione na terenie posesji Placówki. Koszt ponoszony przez jednego wychowanka wynosi od 1 zł do 5 zł. Odpowiedzialność finansową ponosi każdy wychowanek, zarówno palący, jak i niepalący;
- 2) wykonywanie przysiadów przez dziewczęta i pompek przez chłopców jako konsekwencja ponoszona za przeklinanie;
- 3) wykonywanie „karnych” dyżurów porządkowych;
- 4) zakaz „zwalniania się” z Placówki jako konsekwencja nieobecności w szkole i późne powroty do placówki. Powyższą konsekwencję otrzymał (akta kontroli str. 133, 136, 222-223, 226, 304-305).

Powyższe konsekwencje nie są zgodne z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Placówce.

Nieprzestrzeganie praw dziecka w Placówce uznano za nieprawidłowość. Placówka odbiera dzieciom prawa, o których mowa w art. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, tj. utrzymywanie osobistych kontaktów z rodzicami czy ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem. Nieprzestrzeganie praw dziecka uznano za nieprawidłowość.

Ponoszenie przez dzieci zbiorowej odpowiedzialności finansowej uznano za nieprawidłowość. Zarządzanie przez dyrektora, koordynatora lub wychowawców Placówki kwotą pieniężną do własnego dysponowania przez dziecko jest niezgodne z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W Placówce obowiązuje Regulamin porządkowy Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie". Regulamin został podpisany w dniu 5 września 2014 r. przez wychowawcę i 14 wychowanków (akta kontroli str. 130).

Dokument częściowo powiela zapisy „Kodeksu wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej” w kwestii obowiązków wychowanka oraz reguluje zasady odwiedzin w Placówce. W części dotyczącej zasad odwiedzin zapisano: „Wychowanek, którego odwiedzają goście odpowiada za zniszczenia, uszkodzenia i kradzieże dokonane przez odwiedzającego.” Obciążanie dzieci odpowiedzialnością za postępowanie innych uznano za niewłaściwe.

Zapewnienie przez Placówkę kwoty pieniężnej do własnego dysponowania przez wychowanków

W Placówce obowiązuje „Regulamin przyznawania *Kieszonkowego* wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie” z dnia 11 grudnia 2012 r. Regulamin został podpisany przez wychowawcę i 14 wychowanków w dniu 5 września 2014 r. (akta kontroli str. 131-132).

W toku kontroli ustalono, że wychowankom przysługuje 30 zł kieszonkowego. Wychowankowie otrzymują 20 zł do własnej dyspozycji, natomiast 10 zł przeznaczają na fundusz Placówki, z którego środki wykorzystywane są na zakup m. in. mopa z telezakupów firan do Placówki czy wspólne wyjścia wychowanków.

Działanie takie jest niezgodne z § 4 ust. 1 regulaminu przyznawania kieszonkowego obowiązującego w Placówce oraz z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, w myśl którego wychowankowi Placówki zapewnia się kwotę pieniężną do własnego dysponowania.

Oddawanie przez wychowanków Placówki z własnego kieszonkowego miesięcznie kwoty w wysokości 10 zł uznano za nieprawidłowość.

Regulacje obowiązujące w Placówce wprowadzone przez dyrektora Placówki

Dyrektor Centrum Administracyjnego, p. Katarzyna Ellert, wprowadziła szereg regulacji dotyczących pracy opiekuńczo-wychowawczej z dzieckiem, jak i dotyczących praw dziecka i jego ochrony.

Dokument „Zalecenia Dyrektora CAPO-W w Tczewie w pracy opiekuńczo-wychowawczej” z dnia 8 października 2014 r. został opracowany „w celu zapewnienia właściwej opieki nad dziećmi oraz osłabieniu agresji w podległych placówkach opiekuńczo-wychowawczych” (akta kontroli str. 88).

Jednym z zaleceń jest „Uświadomienie dziecku, że agresja jest wynikiem nierozwiązanego problemu, skutkiem psychicznej słabości.” W opinii kontrolujących uświadomienie wychowankom ich psychicznej słabości może prowadzić do wzmożenia agresji u wychowanków.

W Placówce obowiązuje Regulamin pełnienia dyżuru przez wychowawców CAPO-W w Tczewie z dnia 22 stycznia 2013 r. (akta kontroli str. 89-92).

W dokumencie wyszczególniono obowiązki wychowawcy dyżurującego oraz obowiązki wychowawcy pełniącego dyżur nocny. Regulamin został podpisany przez 4 wychowawców Placówki. W części dotyczącej obowiązków wychowawcy pełniącego dyżur nocny zapisano, że

w sytuacjach nadzwyczajnych wychowawca ma powiadomić dyrektora i zapewnić maksymalne bezpieczeństwo w Placówce. Sytuacje nadzwyczajne określa się jako sytuacje „grupowego lub zbiorowego oporu, sytuacje buntu i zbiorowej agresji. W przypadkach nasilenia sytuacji (wychowawca) postępuje zgodnie z planem współdziałania z policją.” Regulamin precyzuje również obowiązki wychowawcy w sytuacjach „niesubordynacji indywidualnej”. W takim przypadku należy zastosować „środki pedagogiczne, a w razie konieczności zastosować izolację nieletniego.” Czytając takie zapisy można odnieść wrażenie, że ma się do czynienia z zakładem poprawczym lub co najmniej placówką resocjalizacyjną.

W Placówce funkcjonuje dokument Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem wprowadzony Zarządzeniem Nr 6/10/2014 Dyrektora Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie z dnia 6 października 2014 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem w placówce opiekuńczo-wychowawczej w Narkowach obsługiwanej przez Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tczewie (akta kontroli str. 93-120).

Dokument został wprowadzony dla pracowników obsługi oraz wychowawców placówki opiekuńczo-wychowawczej w Narkowach. W dokumencie zapisano, że dyrektor Centrum Administracyjnego wyznacza osobę odpowiedzialną z Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez dorosłych oraz sprawuje nadzór nad jej realizacją w Placówce. Zgodnie z wyjaśnieniami p. Stelli Janczyńskiej za politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem odpowiedzialny jest dyrektor. (akta kontroli str. 265-268).

Dokument składa się z 8 rozdziałów: Objasnienia terminów, Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka, Zasady ochrony danych osobowych dziecka, Zasady ochrony wizerunku dziecka, Zasady dostępu do internetu, Zasady bezpiecznych relacji personelu placówki – dziecko, w tym niedozwolone (zachowania i praktyki) w pracy z dziećmi, Monitoring stosowania Polityki, Przepisy końcowe oraz 5 załączników (szablonów dokumentów): notatki służbowej, karty przebiegu interwencji, zgody na wykorzystanie wizerunku dziecka, ankiety monitorującej poziom realizacji polityki ochrony dzieci oraz oświadczenia o zapoznaniu się z polityką i przyjęciu jej do realizacji (akta kontroli str. 93-106).

W toku kontroli ustalono, że z uwagi na wprowadzoną Politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem dyrektor Placówki zlecała psychologowi Placówki, przeprowadzenie ankiet wśród wychowanków Placówki dotyczących przestrzegania praw dziecka w Placówce.

Ankiety zostały przeprowadzone w marcu 2015 r. w dwóch placówkach obsługiwanych przez Centrum Administracyjne, tj. w Placówce w Narkowach oraz w Placówce przy ul. Wojska Polskiego w Tczewie. W Placówce w Narkowach przebadanych zostało 12 wychowanków.

Zgodnie z Opracowaniem ankiety dla wychowanka przeprowadzonej w dniu 9 marca 2015 r. w placówce w Narkowach sporządzonym przez psychologa Placówki 92% wychowanków wie, że posiada określone prawa, a 72% wychowanków twierdzi, że ich prawa w placówce są łamane, w tym prawo wyboru i prawo do wyrażania własnego słowa i prawo wolności słowa. Ponad połowa wychowanków (60%) uważa, że ich relacje z wychowawcami przypominają kontakty z obcymi lub wrogami. Również 60% wychowanków, jeśli ma problem nie zwraca się z nim do wychowawcy, natomiast połowa wychowanków twierdzi, że nie rozmawia z wychowawcami o sprawach osobistych. Zgodnie z opracowaniem aż 80% wychowanków nie czuje się w Placówce bezpiecznie (akta kontroli str. 273-274).

Placówka powinna zapewnić wychowankom stabilne środowisko wychowawcze i zaspokajać wszystkie potrzeby dziecka, bezpieczeństwa w szczególności.

Po otrzymanej analizie ankiet dyrektor Placówki zwrócił się do psychologa o wyjaśnienie analizy ankiet i przebiegu przeprowadzonego badania ankietowego (akta kontroli str. 280-290).

Dyrektor Placówki pismem z dnia 16 marca 2015 r. uznał badania psychologa za nieważne (akta kontroli str. 287).

Pismem z dnia 21 kwietnia 2015 r. dyrektor nakazał „bezwzględne przekazanie wszystkich ankiet do pracownika biura CAPO-W w Tczewie celem zniszczenia” (akta kontroli str. 284).

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Stelli Janczyńskiej, koordynatora grupy w Placówce przy ul. Wojska Polskiego w Tczewie, w opinii dyrektora niektórych wychowawców, badanie zostało przeprowadzone w sposób niewłaściwy. W związku z tym, że nie we wszystkich placówkach w strukturze Centrum Administracyjnego zostały przeprowadzone dyrektor zobowiązał p. Stellę Janczyńską do przeprowadzenia badania ankietowego przez psychologa nie związanego z Placówką (akta kontroli str. 265-268, 291-303).

W Placówce obowiązuje Procedura podawania leków przez pielęgniarkę/wychowawcę Centrum Administracyjnego Placówek-Opiekuńczo w Tczewie (akta kontroli str. 121-124).

Procedura w sposób szczegółowy opisuje cały proces postępowania od momentu uzyskania recepty od lekarza poprzez przechowywanie leków i podawanie ich wychowankom. W dokumencie znajdują się również niezbędne numery telefonów. Procedura obliuguje pracowników do doskonalenia swoich umiejętności w zakresie udzielania pomocy przedmedycznej.

W opinii kontrolujących Procedura podawania leków jest dokumentem przejrzystym, czytelnym i wyczerpującym.

Zgodnie z procedurą w Placówce jest prowadzony zeszyt podawania leków, w którym wychowawca notuje imię i nazwisko dziecka, nazwę leku i dawkowanie oraz datę i godziny podawania leku (akta kontroli str. 125-126).

Regulacje wewnętrzne obowiązujące w Placówce wprowadzone przez koordynatora Placówki

W Placówce obowiązuje szereg regulacji wprowadzonych przez koordynatora Placówki,

- 1) Regulamin korzystania z internetu w PO-WTS Narkowy od dnia 01.11.2014 r. (akta kontroli str. 135);
- 2) Regulamin korzystania z telefonów komórkowych w PO-WTS Narkowy od dnia 01.11.2014 r. (akta kontroli str. 134);
- 3) Regulamin porządkowy (akta kontroli str. 133);
- 4) Zarządzenie wewnętrzne do regulaminu Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach (akta kontroli str. 136).

Regulamin porządkowy jest dokumentem, który był kilkakrotnie zmieniany. Ostatnia wersja przedstawiona kontrolującym jest z datą 20 marca 2014 r. Zgodnie z wyjaśnieniami udzielonymi przez koordynatora wprowadzony został w marcu 2015 r., na dokumencie wpisano omyłkowo rok 2014. (akta kontroli str. 257-264).

Regulamin został podpisany przez 5 wychowawców oraz 11 wychowanków.

Regulamin porządkowy został wprowadzony „w związku z notorycznym nieprzestrzeganiem regulaminu, polegającym na paleniu papierosów i zaśmiecaniem niedopałkami terenu placówki”. Regulamin zobowiązuje wychowanków do odpowiedzialności grupowej za zachowanie porządku i niezaśmiecanie terenu placówki.

Regulamin, jak sama nazwa wskazuje, nie pełni roli wychowawczej tylko porządkową. Placówka nie edukuje dzieci o szkodliwości palenia, nie wychowuje pod kątem zdrowego trybu życia, tylko dba o to, by na terenie wokół Placówki nie było niedopałków papierosów.

Zobowiązanie wychowanków do odpowiedzialności grupowej oraz wdrożenie finansowej odpowiedzialności grupowej za łamanie regulaminu uznano za nieprawidłowe i łamiące prawa dziecka.

Regulamin korzystania z internetu w PO-WTS Narkowy od dnia 01.11.2014 r. został wprowadzony w dniu 1 listopada 2014 r. i podpisany przez 5 wychowawców i 14 wychowanków. Regulamin określa zasady korzystania z internetu oraz konsekwencje

nieprzestrzegania zasad. Konsekwencją złamania któregokolwiek z „postanowień regulaminu lub wytycznych udostępniającego dostęp do interentu wychowawcy” będzie natychmiastowe pozbawienie grupy dostępu do internetu. Regulamin kolejny raz wprowadza odpowiedzialność grupową wszystkich wychowanków. Ponoszenie odpowiedzialności przez wszystkie dzieci za złamanie zasad korzystania z internetu przez jednego wychowanka uznano za nieprawidłowe. Żadne dziecko nie może odpowiadać za postępowanie drugiego dziecka. Pozbawienie wychowanków dostępu do interentu może wiązać się z nieprzygotowaniem wychowanków do szkoły. Zdarza się, że prace domowe można odrobić wyłącznie przy pomocy informacji uzyskanych za pośrednictwem internetu. W dni nauki szkolnej internet wykorzystywany jest pod nadzorem wychowawcy wyłącznie w celach bezpośrednio związanych z nauką i pogłębianiem wiedzy przez wychowanków. W dni wolne od nauki szkolnej, w godzinach określonych przez wychowawcę, dopuszcza się korzystanie z internetu w celach rozrywkowych.

Regulamin korzystania z telefonów komórkowych w PO-WTS Narkowy od dnia 01.11.2014 r. obowiązuje od dnia 1 listopada 2014 r. i został podpisany przez 5 wychowawców i 14 wychowanków. Regulamin określa zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz konsekwencje nieprzestrzegania zasad.

Brak dostępu do poczty elektronicznej w dni nauki szkolnej czy „konfiskowanie” telefonów uznano za niewłaściwe i mogące prowadzić do utrudniania wychowankom utrzymywania kontaktów z rodziną i rówieśnikami. Placówka, zgodnie z art. 93 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ma umożliwiać wychowankom kontakt z rodziną i innymi osobami bliskimi dla dziecka.

Zarządzenie wewnętrzne do regulaminu Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach wprowadzone zostało w dniu 14 kwietnia 2015 r. i obowiązuje do momentu odwołania zarządzenia przez koordynatora Placówki. Zarządzenie zostało podpisane przez opiekunkę, 4 wychowawców i 12 wychowanków. Zarządzenie zostało wprowadzone w związku z „powtarzającymi się kradzieżami żywności i środków czystości”, „z problemami związanymi z wieczorną toaletą”.

Punkt pierwszy zarządzenia zakazuje wychowankom Placówki wchodzenia do pokoju wychowawców za wyjątkiem rozmów wychowawczych, sprawdzania lekcji i kontroli zeszytów oraz określa zasady przebywania w pokoju i zasady korzystania z komputera.

W punkcie drugim wszyscy wychowankowie Placówki „otrzymują zakaz wchodzenia do magazynu (pomieszczenia z rowerami).”

Punkt trzeci nakłada na wychowanków obowiązek zakończenia toalety wieczornej do godziny 21. W zarządzeniu nie bierze się pod uwagę wieku dzieci, który mieści się w przedziale 14-21 lat.

Tak wiele rygorystycznych procedur wewnętrznych, często bez poszanowania praw dziecka może sprawić wrażenie, że mamy do czynienia z placówką resocjalizacyjną, a nie z placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjnego.

5. Stosowane metody i formy pracy z dziećmi

Z analizy dokumentacji wewnętrznej, protokołów ze spotkań wychowawców, koordynatora i dyrektora wynika, że zespół wychowawczy nie tworzy jednolitego frontu wychowawczego. Wśród wychowawców widoczny jest konflikt, który staje się ważniejszy od indywidualnej pracy z wychowankami. Nie zawsze wychowawcy przekazują sobie wszystkie informacje dotyczące dzieci (akta kontroli str. 18-184, 231-246).

W Placówce dominuje forma pisemnego przekazu informacji pomiędzy wychowawcami oraz koordynatorem i wychowawcami.

W opinii p. Stelli Janczyńskiej w Placówce w Narkowach odbywało się bardzo dużo spotkań podczas których było „wyczuwalne napięcie, grupa ze sobą nie współpracowała”.

Poprzedni koordynator Placówki, zgłaszał takie problemy. Po zmianie koordynatora na , problem nie zniknął (akta kontroli str. 265-268).

Na jednym ze spotkań wychowawca Placówki, deklarowała chęć przeniesienia do innej placówki, co spowodowało, że dyrektor zaproponowała superwizję. Zespół wychowawczy przyjął propozycje z aprobatą. Superwizja zlecona była podmiotowi zewnętrznemu. W superwizji udział wzięli wyłącznie wychowawcy, koordynator i opiekunka, (akta kontroli str.)

Zarówno w opinii koordynatora, jak i niektórych wychowawców superwizja nie przyniosła rezultatu, o czym koordynator powiadomił dyrektora (akta kontroli str. 249-251, 257-264).

Praca

Wychowanek Placówki w dniu 26 kwietnia 2015 r. skończył 18 lat i tego samego dnia, decyzją Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowawczej w składzie: p. Katarzyna Ellert, dyrektor Placówki, wychowawca, oraz wychowawca, został skreślony z listy wychowanków Placówki z powodu długiej nieobecności w Placówce (od dnia 7 marca 2015 r.) oraz po porzuceniu szkoły (akta kontroli str. 150).

został umieszczony w Domu Dziecka w Tczewie w dniu 24 maja 2011 r., natomiast w Placówce w Narkowach w dniu rozpoczęcia funkcjonowania Placówki, tj. 1 września 2011 r. (akta kontroli str. 33-36).

Diagnoza psychologiczno-pedagogiczna została sporządzona przez pedagoga Placówki w dniu 10 czerwca 2011 r. (akta kontroli str. 219-221).

W toku analizy dokumentacji ustalono, że w okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia kontroli, uciekał z Placówki.

W roku 2014 w miesiącu lutym-marcu, maju przebywał poza Placówką (akta kontroli str. 161-172).

Z notatek służbowych i informacji wpisanych w kartę pobytu dziecka prowadzoną dla wynika, że w dniu 16 stycznia 2015 r. uciekł po rozmowie dyscyplinującej przeprowadzonej z wychowawcą, i odmówieniu podpisania kontraktu (akta kontroli str. 174, 195).

Wychowanek dnia 27 lutego 2015 r. został przez policję znaleziony w domu rodzinnym i przewieziony na komendę policji, po czym uciekł spod komendy koordynatorowi Placówki, który miał wrócić do Placówki. (akta kontroli str. 192).

W dniu 2 marca 2015 r. ok. godziny 22 został przywieziony do placówki.

Z notatki sporządzonej przez wychowawcę, była obecna przy powrocie do Placówki w dniu 2 marca 2015 r., wynika, że nie był pod wpływem alkoholu, a w trakcie rozmowy stwierdził, „że uciekł przez gdyż przerosły go kary zadawane przez niego” (akta kontroli str. 180-181).

W dniu 3 marca 2015 r. dyrektor Placówki oraz wychowawca kierujący procesem wychowawczym przeprowadzili rozmowę

Z notatki sporządzonej przez dyrektora Placówki wynika, że w rozmowie uczestniczyli: (akta kontroli str. 188).

Z wyjaśnień p. Stelli Janczyńskiej wynika, że ona również uczestniczyła w tej rozmowie. (akta kontroli str. 268).

W dniu 2 i 3 marca 2015 r. podpisał trzy oświadczenia: o zdecydowaniu się na terapię odwykową; o tym, że nikt go nie skrzywdził w Placówce w Narkowach i nie boi się kogośkolwiek z wychowawców Placówki (akta kontroli str. 186-187) oraz o zgodzie na przeprowadzenie badań na obecność narkotyków w organizmie. Osoby obecne przy badaniu podpisały się pod oświadczeniem, tj. dyrektor i (akta kontroli str. 185).

P. Stella Janczyńska składając wyjaśnienia przyznała, że również była obecna przy badaniu, jednak jej podpis nie widnieje pod ww. oświadczeniem.

Wynik testu na obecność narkotyków w organizmie był ujemny. Pod oświadczeniem o wyrażeniu zgody na przeprowadzenie testu dopisano notatkę o treści: przyznaje, że kilkakrotnie przyjmował jakiś narkotyk, często spożywał alkohol. W dniu 02.03.2015 również.”

Podpisał również tę notatkę. Z wyjaśnień p. Stelli Janczyńskiej wynika, że odpowiadała ona za kontakt z lekarzem i skierowanie na terapię. (akta kontroli str. 268).

Za kontakt z lekarzem powinien odpowiadać wychowawca kierujący procesem wychowawczym dziecka, bądź koordynator lub dyrektor Placówki.

Wątpliwości kontrolujących budzi zasadność uczestniczenia w rozmowie i obecność przy wykonywaniu testu na obecność narkotyków w organizmie p. Stelli Janczyńskiej, koordynatora w Placówce przy ul. Wojska Polskiego w Tczewie oraz fakt dobrowolnego podpisania przez ww. oświadczeń. Uczestniczenie w rozmowie osoby, która nie jest z najbliższego otoczenia wychowanka mogła spowodować, że dziecko nie czuło się bezpiecznie.

od dnia 3 marca 2015 r. do dnia 4 marca 2015 r. przebywał w szpitalu w Tczewie. (akta kontroli str. 189).

Po raz ostatni uciekł z Placówki dnia 6 marca 2015 r. i już do niej nie powrócił. (akta kontroli str. 192).

W planie pomocy dziecku z dnia 10 września 2014 r., sporządzonym dla w części dotyczącej wpływu sytuacji kryzysowej dziecka na jego rozwój i funkcjonowanie w placówce wpisano, że wychowanek nie radzi sobie w trudnych sytuacjach, a metodą reagowania jest ucieczka z placówki (akta kontroli str. 214-216).

Cel, który Placówka zamierzała osiągnąć to umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz ponoszenie odpowiedzialności za swoje czyny przez wychowanka. Rezultat zamierzano osiągnąć poprzez indywidualne rozmowy wychowanka z pedagogiem, psychologiem i wychowawcą. W dokumentacji wychowanka nie ma odzwierciedlenia, że takie rozmowy były przeprowadzane.

Zarówno w ww. planie pomocy dziecku, jak i w planie pomocy dziecku z dnia 10 marca 2015 r., sporządzonym dla główny cel pracy z dzieckiem wskazano przygotowanie do usamodzielnienia (akta kontroli str. 214-218).

Ponadto z informacji dnia 21 października 2014 r. zawartych w arkuszu badań i obserwacji psychologicznych prowadzonego dla wychowanka wynika, że wychowanek po uzyskaniu pełnoletności pragnie się usamodzielnąć. W ww. arkuszu dnia 9 grudnia 2014 r. dokonano wpisu, że przeprowadzono rozmowę ze starszym miałby zostać opiekunem usamodzielnienia i wesprzeć w procesie usamodzielnienia (akta kontroli str. 212-213).

W rzeczywistości, poza wyżej wymienionymi czynnościami, prace nad przygotowaniem do usamodzielnienia w ogóle nie były prowadzone.

Dla nie został wskazany opiekun usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Brak informacji osoby usamodzielnianej o wyborze opiekuna usamodzielnienia oraz brak pisemnej zgody opiekuna uznano za nieprawidłowość.

Ponadto dla nie został sporządzony indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 cyt. ustawy.

Brak sporządzenia i zatwierdzenia przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie indywidualnego programu usamodzielnienia uznano za nieprawidłowość.

Posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia jest warunkiem możliwości ubiegania się o pomoc na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie. Placówka odebrała wychowankowi możliwość otrzymania pomocy po opuszczeniu Placówki.

Zgodnie z art. 140 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osobie pełnoletniej opuszczającej placówkę opiekuńczo-wychowawczą przyznaje się pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie. Ponadto udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia oraz zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. Placówka powinna zadbać o sporządzenie i zatwierdzenie przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie indywidualnego programu usamodzielnienia dla każdego wychowanka.

nie został usamodzielniony tylko skreślony z listy wychowanków Placówki decyzją Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowawczej. Skreślenie wychowanka z ewidencji Placówki uznano za nieprawidłowe.

Praca

Kolejnym wychowankiem, który nie został usamodzielniony tylko skreślony z ewidencji Placówki

w dniu 21 kwietnia 2015 r. skończył 18 lat i tego samego dnia, decyzją Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowawczej w składzie: p. Katarzyna Ellert, dyrektor Placówki, oraz na wniosek wychowanka został skreślony z listy wychowanków Placówki z powodu uzyskania pełnoletności. (akta kontroli str. 150).

W protokole z posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka i zasadności dalszego pobytu w placówce, które odbyło się w dniu 27 marca 2015 r. w części dotyczącej oceny sytuacji wpisano, że uzyskuje pełnoletność i usamodzielnia się. We wnioskach zespołu wpisano „przeprowadzić usamodzielnienie akta kontroli str. 143-148).

został umieszczony w Placówce w dniu 14 lipca 2014 r. (akta kontroli str. 33-36).

Przedstawiona kontrolującym diagnoza psychologiczno-pedagogiczna została sporządzona po pięciu miesiącach od umieszczenia dziecka w Placówce, tj. dnia 15 grudnia 2014 r. (akta kontroli str. 154-157).

Zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, diagnozę psychofizyczną dziecka sporządza się niezwłocznie po przyjęciu dziecka do placówki opiekuńczo-wychowawczej.

Diagnoza jest jednym z najważniejszych dokumentów niezbędnych do pracy z dzieckiem, na jej podstawie tworzy się plan pomocy dziecku. Diagnoza psychofizyczna to analiza mocnych stron dziecka i jego potrzeb w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym oraz społecznym. Diagnoza powinna zawierać również analizę przyczyn kryzysu w rodzinie, wpływu tego kryzysu na rozwój dziecka oraz analizę relacji dziecka z jego najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka. W diagnozie przedstawia się analizę rozwoju dziecka i wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem oraz pracy z rodziną dziecka. W indywidualnych przypadkach diagnoza zawiera wskazania do pracy terapeutycznej z dzieckiem czy do pracy przygotowującej dziecko do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz przygotowanie dziecka do usamodzielnienia.

Na podstawie, m. in. diagnozy tworzy się plan pomocy dziecku. W przypadku braku rzetelnie sporządzonej diagnozy poprawne opracowanie planu wydaje się niemożliwe.

W dokumentacji dzieci zespół nie odnalazł takiego dokumentu. W teczkach dzieci można jedynie odnaleźć diagnozy psychologiczno-pedagogiczne.

W toku analizy przedstawionych diagnoz psychologiczno-pedagogicznych stwierdzono, że nie zawierają one wszystkich istotnych informacji, o których mowa w § 14 ust. 3 i 4 ww. rozporządzenia. (akta kontroli str. 154-157). W diagnozie psychologiczno-pedagogicznej

brak jest wskazań dotyczących przygotowania do usamodzielnienia. W dniu sporządzania diagnozy był 4 miesiące przed uzyskaniem pełnoletności.

Usamodzielnienie się wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej to proces długotrwały i długofalowy. Placówka od momentu umieszczenia w niej dziecka powinna przygotowywać wychowanka do usamodzielnienia, zwłaszcza, gdy taki cel pracy z dzieckiem jest wyznaczony, jak w przypadku

Zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej dziecko ma prawo do pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Z ustaleń kontroli wynika, że w przypadku

Placówka nie pomagała swoim wychowankom w przygotowaniu do samodzielnego życia.

zwrócił się w dniu 17 kwietnia 2015 r. do dyrektora Centrum Administracyjnego z prośbą o usamodzielnienie w dniu 21 kwietnia 2015 r. w momencie ukończenia osiemnastego roku życia. Dyrektor wyraził zgodę po zdaniu karty obiegowej (akta kontroli str. 153).

W Placówce obowiązuje *Karta obiegowa Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Tczewie*. Karta obiegowa zobowiązuje wychowanka do zebrania podpisów i pieczętek od: administratora Centrum Administracyjnego, księgowego Centrum Administracyjnego, podpisu z kuchni, wychowawcy grupy, koordynatora Placówki oraz dyrektora Placówki. Zebranie podpisów jest potwierdzeniem rozliczenia się z Placówką i upoważnia do odbioru przez opuszczających i usamodzielnianych wychowanków dokumentów. (akta kontroli str. 152). W toku kontroli nie uzyskano wyjaśnienia celowości i zasadności prowadzenia karty obiegowej dla wychowanków (akta kontroli str. 257-264).

Podobnie jak w przypadku nie miał wyznaczonego opiekuna usamodzielnienia oraz sporządzonego i zatwierdzonego przez kierownika powiatowego centrum pomocy rodzinie indywidualnego programu usamodzielnienia, co jest niezgodne z art. 145 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koordinator Placówki wyjaśnił, że nie został sporządzony programu usamodzielnienia ponieważ „nie miałem takiej wiedzy, a pracownik PCPR powiedział, że taki program nie jest potrzebny, gdy dziecku nie przysługuje pomoc finansowa” (akta kontroli str. 257-264).

sporządził wraz ze swoim wychowawcą kierującym procesem wychowawczym, oświadczenie, w którym oświadcza, iż został poinformowany, „że jeżeli nie będę przebywał w placówce minimum rok to nie otrzymam żadnych świadczeń związanych z usamodzielnieniem” (akta kontroli str. 151).

Zgodnie z art. 141 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nabył prawa do pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie. Oprócz pomocy materialnej osobie opuszczającej, po osiągnięciu pełnoletności, placówkę opiekuńczo-wychowawczą, w myśl art. 140 ust 1 ww. ustawy, udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia oraz zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną.

Zarówno wychowawca, jak i koordinator oraz dyrektor nie dopełnili obowiązku pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

podobnie jak nie został usamodzielniony tylko skreślony z listy wychowanków Placówki decyzją Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji wychowawczej.

Skreślenie wychowanków, bez prowadzonego procesu usamodzielnienia, z ewidencji Placówki uznano za nieprawidłowe.

Zgodnie § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. za właściwą organizację pracy wychowawczej w placówce opiekuńczo-wychowawczej odpowiada dyrektor. Zadaniem dyrektora jest przestrzeganie przepisów prawa z zakresu

wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz wymaganie i egzekwowanie przestrzegania prawa przez osoby bezpośrednio pracujące z dziećmi.

Z ustaleń kontroli wynika, że dyrektor, koordynator i wychowawcy nie zawsze dbają o dobro dziecka i nie działają w najlepszym interesie dziecka.

Kierownik jednostki kontrolowanej, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

ZALECENIA POKONTROLNE

W toku prowadzonych czynności kontrolnych ujawniono uchybienia i nieprawidłowości dotyczące organizacji pracy wychowawczej, realizacji standardów opieki i wychowania oraz przestrzegania praw dziecka w Placówce.

W celu prawidłowej realizacji zadań ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy wydano następujące zalecenia:

1. W Placówce w Narkowach należy prowadzić ewidencję dzieci, która zawiera informacje wyłącznie o dzieciach umieszczonych w Placówce w Narkowach.
2. Zapewnić dzieciom opiekę wychowawcy przez 24 godziny na dobę zgodnie z art. 93 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. Nie dopuszczać do sytuacji przenoszenia wychowawców pomiędzy placówkami funkcjonującymi w strukturze Centrum Administracyjnego.
4. Zapewnić wychowankom dostęp przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
5. Zweryfikować zapisy i dokonać zmian w regulaminach wewnętrznych obowiązujących w Placówce pod kątem praw i obowiązków wychowanków oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa.
6. Dokonać analizy oraz zmiany systemu nagradzania i karania w Placówce pod kątem przestrzegania praw dziecka poprzez wypracowanie oddziaływań wychowawczych zgodnych z art. 4 ww. ustawy.
7. Zapewnić wychowankom kwotę pieniężną do własnego dysponowania zgodnie § 4 ust. 1 regulaminu przyznawania kieszonkowego obowiązującego w Placówce oraz z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
8. Sporządzać diagnozy psychofizyczne dzieci zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.
9. Dołożyć wszelkich starań by każdy wychowanek posiadał opiekuna usamodzielnienia, zgodnie z art. 145 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

10. Dopilnować by każdy wychowanek posiadał indywidualny program usamodzielnienia, zgodnie z art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
11. Dołożyć wszelkich starań w przygotowaniu wychowanków do samodzielnego życia, w myśl art. 4 pkt 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
12. Zweryfikować i dokonać modyfikacji metod pracy z dziećmi, które stosowane są w Placówce w celu zapewnienia wychowankom bezpiecznego i stabilnego środowiska wychowawczego.
13. Dołożyć starań by Placówka umożliwiała wychowankom kontakt z rodziną i innymi osobami bliskimi dla dziecka, zgodnie z art. 4 pkt 3 oraz 93 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
14. Rozważyć zasadność i celowość prowadzenia „Karty obiegowej Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Tczewie” dla wychowanków opuszczających Placówkę.
15. Rozważyć zmianę na stanowisku koordynatora Placówki.

W terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego sprawozdania, należy poinformować Wojewodę Pomorskiego, o wykonaniu zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich nie podjęcia.

Zgodnie z art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- „1. Wojewoda, po przeprowadzeniu postępowania kontrolnego, może wydać zalecenia pokontrolne.*
- 2. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.*
- 3. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń, o których mowa w ust. 2, przedstawia stanowisko w sprawie ich uwzględnienia.*
- 4. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych.*
- 5. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, o którym mowa w ust. 3, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.*
- 6. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności wojewoda, niezależnie od przysługujących mu innych środków, zawiadamia o stwierdzonych uchybieniach właściwy organ założycielski kontrolowanej jednostki oraz organ zlecający realizację zadania na podstawie art. 190 - w przypadku jednostki, która działa na podstawie tego zlecenia.*
- 7. Organ, o którym mowa w ust. 6, do którego skierowano zawiadomienie o stwierdzonych uchybieniach, jest obowiązany, w terminie 30 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o stwierdzonych uchybieniach, powiadomić wojewodę o podjętych czynnościach.”*

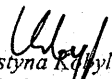
Zgodnie z art. 197e ww. ustawy:

„1. W przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki lub ośrodka.”

Zgodnie z art. 198 ww. ustawy:

„ 1. Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.”

z up. Wojewody Pomorskiego

Krystyna Kuchlińska
Z-CADYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

